

Sociaal Jaarverslag 2022

Voorwoord

Ik ben dankbaar dat we samen met partners van Zorg voor elkaar Breda uitvoering hebben mogen geven aan het sociaal-maatschappelijk beleid van de gemeente Breda. Het is bijzonder om een organisatie te mogen besturen die als belangrijkste doel heeft het ondersteunen van mantelzorgers. Ik voorzie dat het zorgstelsel zoals wij dat kennen er heel anders uit gaat zien de komende jaren. Om zorg aan inwoners van Breda te vernieuwen is lef nodig. Niet alleen van een gemeente maar ook van de huidige zorgaanbieders. Het vraagt om buiten de gebaande paden te durven kijken, allianties met niet voor de hand liggende partijen aan te gaan. Het samenwerken met en ondersteunen van mantelzorgers wordt steeds belangrijker in de reguliere zorg. Zonder gelijkwaardige samenwerking tussen informele en formele zorg wordt het zorgaanbod in ons land ontoereikend.

In 2022 hebben we daarom een strategie ontwikkeld die enerzijds inzet op verduurzaming van mantelzorg en anderzijds op een samenwerking tussen informele en formele zorg. Onze professionals en de vele vrijwilligers die met ons werken, hebben alle zeilen bijgezet om de Bredase mantelzorgers, van jong tot oud, te ondersteunen. Bijzondere events hebben we mogen hosten of ondersteunen. Ze hadden vaak een lerend karakter maar ook als doel mantelzorgers even 'los' te maken van de mantelzorgtaken en zorgen. Met veel genoegen wordt u dit sociaal jaarverslag aangeboden. Het geeft inzicht in het werk wat wij doen voor de gemeenten Breda, Alphen-Chaam en Baarle-Nassau. Want het is niet de vraag óf maar wanneer u gaat mantelzorgen. Dan is het belangrijk te weten dat wij er voor u zijn!

Miriam Bryson

directeur-bestuurder BredaMantelzorg, voorheen Steunpunt informele zorg Breda

Inhoud

Voorwoord	1
Factsheet - 2022 in cijfers	3
1. Maatschappelijke ontwikkelingen	4
2. De organisatie	6
Raad van Toezicht	7
3. Samenwerking met partners	8
4. Informatie en advies	8
5. Ondersteuning op maat	9
Chronisch zieken	10
Jonge mantelzorgers	10
Psychische kwetsbaarheid	11
Dementie - NAH	12
Van VPTZ naar PTZ	12
6. Corona-ondersteuningsplan	14
7. Kenniscentrum	14
8. Respijt	15
9. Vrijwilligers	17
10. Mantelzorgwaardering	18
Week van de Mantelzorg	18
11. Klanttevredenheid	19
12. Veilig thuis & ontspoorde mantelzorg	20
13. Social return	20
Financieel jaarverslag	21

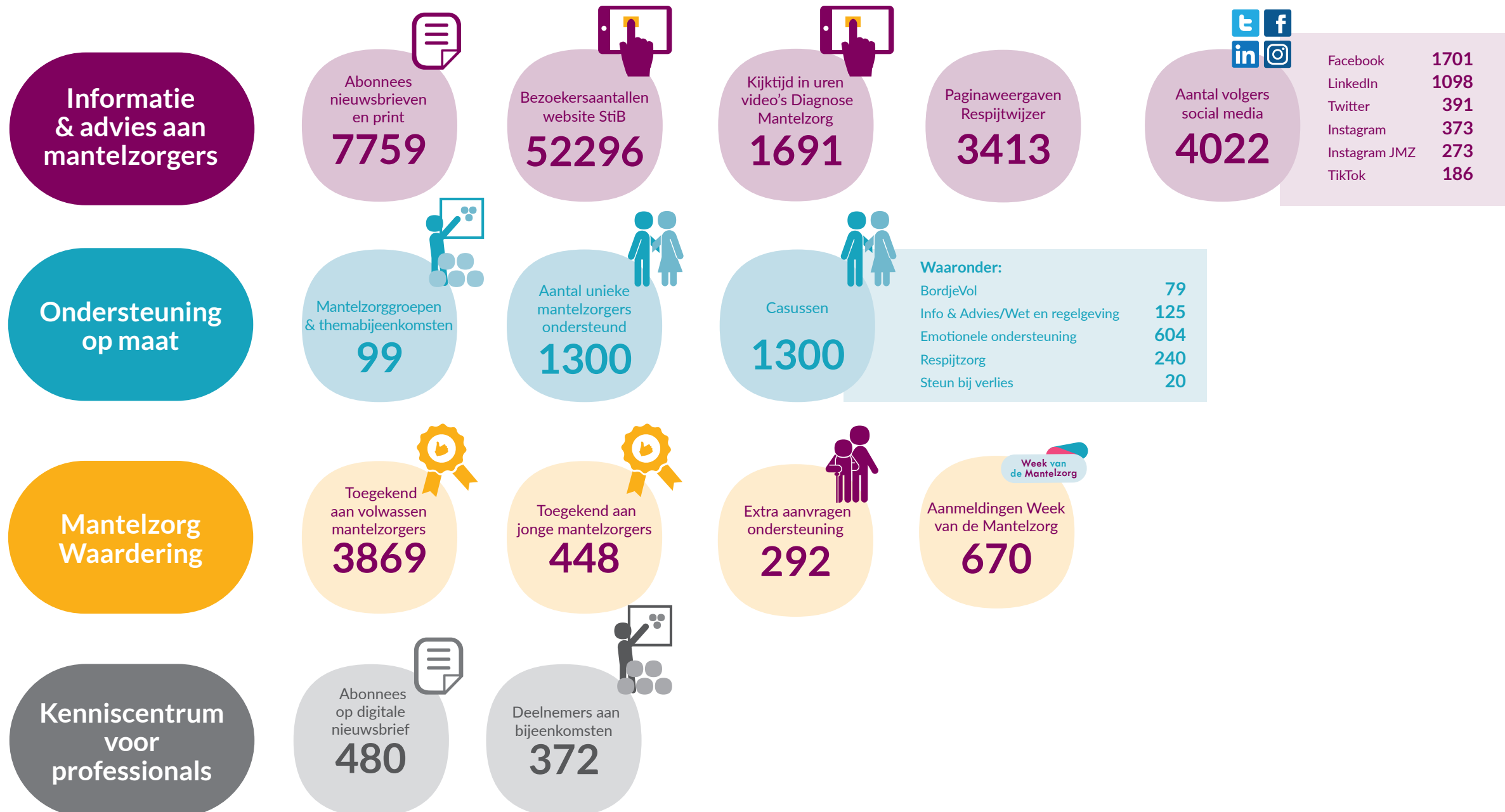
Zie je dit icoon, **KLIK** dan om naar een website, filmpje of verhaal te gaan.

KLIK op dit icoon om terug te gaan naar de inhoudsopgave

	Doelen	Behaald
Ingeschreven mantelzorgers eind 2022	5.000	6.776
Unieke mantelzorgers met ondersteuning op maat (casussen)	800	857
Cijfers van mantelzorgers voor geboden ondersteuning	8,0	8,0
Aantal uitgegeven mantelzorgwaarderingen	4.000	3.892

1. Maatschappelijke ontwikkelingen

Eind 2019 hebben we al kennis genomen van de belangrijkste conclusies van de 'Toekomstverkenning mantelzorg aan ouderen in 2040'¹ van het SCP en PBL. Er zijn straks minder mensen die mantelzorg kunnen bieden en er zijn straks meer ouderen die mantelzorg bieden aan ouderen. Met andere woorden: de trend is aan het verschuiven van of iemand gaat mantelzorgen naar wanneer iemand gaat mantelzorgen.

Uit verschillende rapporten, onderzoeken én uit ervaringen in de stad zelf, blijkt nu al dat de vraag naar professionele zorg en huishoudelijke hulp groter is dan de capaciteit van professionals. Er wordt daarom noodzakelijkerwijs anders gekeken naar de zorgvraag. Net als in de klantreis voor Wmo aanvragen, wordt eerst gekeken naar de eigen mogelijkheden van de zorgvrager en zijn omgeving:

- Inzet wat iemand zelf kan
- Wat kan mantelzorg / mantelzorg systeem / voorliggend veld?
- Wat kan technologie bijdragen?
- Inzet aanvullend door professionals

Hieruit blijkt dat er meer gekeken wordt naar wat de mantelzorger zou kunnen doen. Dit kan een hogere belasting van de mantelzorger betekenen. Onze visie is dat de samenwerking met mantelzorgers besproken moet worden zodat goede afstemming plaatsvindt. Daarbij moet altijd oog zijn voor hun belasting. Zowel op het gebied van de zorgtaken, als voor de emotionele belasting.

Rapport 'De zorg even overnemen'²

Dit rapport is in 2022 gepubliceerd. Het gaat vooral over de actuele stand van zaken van respijtzorg in Nederland en of gewerkt wordt vanuit de behoefte van vragers van respijtzorg. Naast de uitkomsten die beschreven zijn, worden ook aanbevelingen gedaan voor het Ministerie van VWS, gemeenten en mantelzorgsteunpunten. Opvallend is dat aan het Ministerie wordt aanbevolen om te overwegen mantelzorgers een juridische status te geven en een campagne 'Straks zijn we allemaal mantelzorgers' te voeren. Richting gemeenten wordt geadviseerd vooral in te zetten op aanwezigheidszorg, dagbesteding en logeeropvang. En daarbij meer verscheidenheid te bieden, in de behoefte van specifieke doelgroepen te voorzien en drempelverlagend te werken. Aan steunpunten is aanbevolen om structureel de behoeften van mantelzorgers, specifieke doelgroepen en ontwikkelingen op termijn in kaart te brengen.

¹ <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2019/11/08/toekomstverkenning-mantelzorg-aan-ouderen-in-2040>

² <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-6f50d069d919ac8ee93cc41685d63be5287aa10c/pdf>

Dementiemonitor

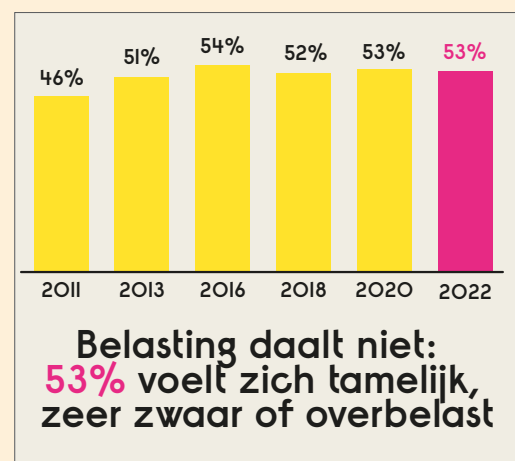
In 2022 is de dementiemonitor weer uitgevoerd. Hierin is de ervaren belasting, ondersteuning, zorg en de impact op het leven van mantelzorgers van mensen met dementie gemeten. Het is geen verrassing dat de ervaren belasting niet is afgenomen ten opzichte van vorige metingen.

Wat ook naar voren kwam, is dat de belasting van mantelzorgers van mensen met dementie die in een instelling verblijven fors is toegenomen. Daarbij is de waardering voor de zorg in instellingen minder positief dan in 2020.¹

Opvallend in de regio Breda e.o. is dat 78% van deze mantelzorgers vrouw is. Landelijk is dat 71%. Ook valt op dat maar 21% ongevraagd hulp krijgt vanuit hun sociale omgeving (landelijk 30%) en dat 53% van de mantelzorgers vindt dat de diagnose op tijd is gesteld (landelijk 64%). Het percentage mantelzorgers van een thuiswonende naaste dat begeleiding krijgt van een casemanager ligt lager in de regio dan in het hele land: 81% regionaal tegenover 90% landelijk. Ze bevelen de ondersteuning van een casemanager wel meer aan.

De plaatjes zijn afkomstig uit de infographic dementiemonitor.

Mantelzorgers van mensen met dementie in zorginstelling komen vaker in de knel

2. De organisatie

Steunpunt informele zorg Breda is in december 2009 opgericht om mantelzorgers te ondersteunen in de gemeente Breda. Wij zijn in de jaren daarna doorontwikkeld naar een steunpunt en kenniscentrum voor mantelzorgers en professionals in zorg en welzijn. De stad Breda is rijk als het gaat om bedrijvigheid van ondernemingen en sociaal-maatschappelijke en culturele initiatieven. Al deze partijen brengen kennis en expertise mee. We geloven dat we door samenwerking kennis en expertise kunnen delen en daarmee waarde toevoegen aan de stad Breda. We zijn dan ook een onderdeel van Zorg voor Elkaar Breda.

Focusgebieden

Mantelzorgen is van alle tijden en tegelijkertijd zien we de laatste jaren een stijging van het aantal mantelzorgers. Het mantelzorgen beperkt zich niet alleen tot de volwassen leeftijd. Kinderen die opgroeien met een zorgvrager worden vaak niet gezien als mantelzorger maar zijn het wel degelijk. Maar ook de diverse rollen die je als mens maatschappelijk vervult in combinatie met mantelzorgtaken heeft onze aandacht. Daarom hebben we een strategische visie³ ontwikkeld die recht doet aan de maatschappelijke vraagstukken waar we als samenleving voor staan. Omdat het straks geen vraag meer is of je gaat mantelzorgen maar wanneer, hebben wij in onze meerjarenstrategie de volgende focus aangebracht:

1. Het versterken van de positie van mantelzorg
2. Het realiseren van meer diversiteit in ons bereik
3. Aandacht hebben voor de balans tussen werk en mantelzorg

Wij willen bereiken dat mantelzorg binnen de keten van zorg een positie heeft. Daarnaast is het belangrijk dat mantelzorgers gezien en gehoord worden in relatie tot de verschillende maatschappelijke rollen. Dat draagt namelijk bij aan de verduurzaming van mantelzorg.

Verhuizing en naamswijziging

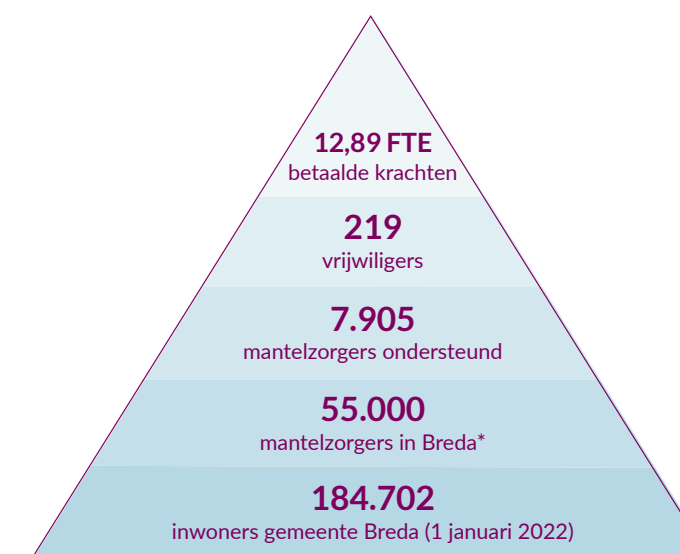
Onze huisvesting in het oude belastingkantoor aan de Gasthuisvelden was van tijdelijke aard. Begin 2022 is ons huurcontract opgezegd en eind december was de verhuizing een feit. Inmiddels zijn we helemaal geland in ons nieuwe onderkomen in het Medicentrum Princenhage aan de Wethouder van Haperenstraat 36C in Breda. Met een nieuw onderkomen en een nieuwe strategische visie als vertrekpunt, zijn we ook gaan kijken naar de naamvoering. We vonden dat de naam StiB vaak uitleg behoefde en niet heel herkenbaar is voor onze doelgroep. In december hebben we onze statuten gewijzigd en gaan we voortaan werken onder de naam BredaMantelzorg. Onze naamvoering behoeft in de toekomst geen verdere uitleg meer en dat is goed voor onze herkenbaarheid.

³ <https://www.bredamantelzorg.nl/files/24614/Strategische%20visie%20BredaMantelzorg%202023%20-%202028.pdf>

Aantallen FTE's en vrijwilligers

Om onze mantelzorgers goed te kunnen ondersteunen, hebben we goed opgeleid personeel nodig en ook vrijwilligers die mantelzorgers even kunnen ontlasten zonder dat zij de zorg overnemen.

*Bron: schatting door mantelzorg NL

Teambuilding / kernkwaliteiten

We hebben dit jaar stevig ingezet op teambuilding omdat na de coronajaren en sociale distantie in uitvoering een grote behoefte was aan verbinding en samenhang. We hebben met behulp van een externe coach de talenten van elke collega in kaart gebracht en met elkaar onderzocht in welke situaties deze talenten goed tot hun recht komen. Op deze manier zetten we medewerkers in op hun talenten en doen we actief een beroep op de aanwezige kwaliteiten binnen het team. Met elkaar bouwen we aan een inspirerende lerende werkomgeving.

Raad van Toezicht (RvT)

De RvT opereert als collectief vanuit good governance en werkt niet met een specifieke onderverdeling. Wel werken zij met aandachtsgebieden die toebedeeld zijn aan sommige leden op basis van hun kennis en expertise. De RvT is in de loop van 2022 qua samenstelling gewijzigd:

- Marja Heerkens, voorzitter, externe contacten
- Boy van Eil, vicevoorzitter, externe contacten
- Bianca Verras, juridische zaken
- Dick Jan van Swaay, financiële zaken (gestopt eind 2022)
- Paul Aerts, financiële zaken (benoemd september 2022)

Sanne Bijlsma loopt sinds september 2022 stage bij de RvT om ervaring op te doen als toezichthouder. De leden van de RvT ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

De RvT ziet toe op de juiste uitvoering van de taken, is klankbord, sparringpartner en werkgever van de directeur-bestuurder. In mei is Ursula van Weert als bestuurder uit dienst getreden. De RvT nam de werving en selectie voor het aantrekken van een nieuwe directeur-bestuurder op zich. Op 16 april is Miriam Bryson aangesteld als bestuurder van StiB.

De RvT komt gemiddeld vier maal per jaar bijeen, heeft als belangrijkste taak in het boekjaar de jaarrekening 2021 goedgekeurd, décharge verleend aan de bestuurder voor het gevoerde beleid over het desbetreffende jaar en de begroting voor 2023 goedgekeurd.

Daarnaast zijn in de RvT vergaderingen de volgende onderwerpen geagendeerd:

- de verhuizing per eind 2022
- de statuten
- de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR)
- de strategische visie
- de samenwerkingsverbanden en werkgroepen in het netwerk Zorg voor elkaar Breda
- plannen in de verschillende aandachtsgebieden
- de samenwerking met de nieuwe directeur Miriam Bryson vanaf 1 mei 2022.

Tussendoor was er de mogelijkheid om de RvT leden te consulteren. Dat is bij vraagstukken over de WBTR, aanpassing van de statuten en de verhuizing ook gebeurd.

3. Samenwerking met partners

Het doel van samenwerking met partners is vrijwel altijd om oog te hebben voor mantelzorgers. Als de mantelzorgers versterkt worden in hun kennis, positie en organisatie van de zorgtaken dan zorgt dat voor een stabielere situatie op de langere termijn. Daarnaast geloven wij dat een goed geïnformeerde en geoutilleerde mantelzorgers de kwaliteit van de geboden zorg aan de zorgvrager kan versterken. Hier moet meer oog voor zijn dan nu het geval is. We hebben eraan gewerkt om partners binnen de zorg en welzijnssector hier bewust van te maken en vooral StiB in te schakelen om ondersteuning te bieden aan mantelzorgers.

Intensievere samenwerking wordt gezocht in de kwadranten met welzijnspartijen binnen Zorg voor elkaar Breda en met partners in het zorgdomein, zoals de Huisartsen Zorggroep Breda, de thuiszorgorganisaties en het Amphia. Onder het kopje 'Respijt' vindt u hier meer over. Daarnaast nemen de professionals van StiB deel aan netwerken in hun eigen vakgebied, zoals het Dementienetwerk, VPTZ-overleggen, GGZ-overlegstructuren en overleggen over jonge mantelzorgers.

Op landelijk niveau is intensief contact met de twee brancheorganisaties:

- **MantelzorgNL:** StiB neemt actief deel aan de correspondentengroep die als een klankbordgroep fungeert en er is deelgenomen aan een tweedaagse masterclass. Daarnaast heeft Liesbeth Hoogendijk, destijds directeur van MantelzorgNL gesproken op het afscheidsevenement van Ursula van Weert.
- **VPTZ Nederland:** In september hebben we de landelijke VPTZ dag georganiseerd in Breda in samenwerking met VPTZ Nederland.

4. Informatie en advies

Naamswijziging en huisstijl

Bij een nieuwe naam hoort een krachtig logo en een nieuwe huisstijl. Eind 2022 is een start gemaakt met de ontwikkeling hiervan. Medewerkers hebben we een 'ID-game' laten spelen. Hiermee werd een eerste beeld gevormd van hoe de organisatie de eigen identiteit wil presenteren. De uitkomsten hiervan zijn vervolgens verder uitgewerkt.

Website, socials en nieuwsbrieven

Het bereik van StiB groeit. De website is meer bezocht en onze social mediakanalen hebben meer volgers dan in het voorgaande jaar. Ook op de nieuwsbrieven zijn meer mensen geabonneerd. Verhalen van mantelzorgers en vrijwilligers worden goed gelezen. Deze verhalen worden opgehaald door vrijwillig razende reporters. We hebben hier extra op ingezet en een tweede vrijwillig razende reporter is gestart.

Naast digitale nieuwsbrieven werden ook geprinte nieuwsbrieven verzonden aan mantelzorgers. De mantelzorgers zijn in september geïnformeerd dat StiB geen geprinte nieuwsbrieven meer maakt, omdat we aandacht hebben voor duurzaamheid. Ze zijn uitgenodigd zich in te schrijven voor de digitale nieuwsbrief. Door ook deze mantelzorgers nu steeds digitaal te informeren, kunnen we hen sneller voorzien van informatie over actuele ontwikkelingen.

Informatieboekjes

StiB heeft drie informatieboekjes. Deze zijn gericht op Mantelzorg bij dementie, het platform Diagnose Mantelzorg en Onzichtbare mantelzorg. Het informatieboekje Onzichtbare mantelzorg, gericht op mantelzorgers van een naaste met een psychische kwetsbaarheid is geactualiseerd en herdrukt.

5. Ondersteuning op maat

Mantelzorgers zijn sterke mensen die veel op hun bordje hebben. Zij kunnen veelal zelfstandig benodigde kennis en informatie vinden waarmee zij verder kunnen. Op die zelfredzaamheid proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten.

Soms wordt het echter te veel en is meer informatie, advies of ondersteuning nodig. Dat heeft allerlei oorzaken: door de emotionele belasting, de hoeveelheid zorgtaken, onbekendheid met het ziektebeeld van de zorgvrager, onbekendheid met de wet- en regelgeving en hoe zaken te regelen en organiseren.

Voor iedereen is de situatie anders en elke mantelzorger beleeft het anders. Daarom is er geen standaard ondersteuning, maar is het altijd maatwerk. We kijken met de mantelzorger naar de gehele situatie, zorgen voor inzicht en bespreken samen wat kan helpen en hoe daar te komen. Directe ondersteuning bestaat dus in vele vormen.

Overzicht aantal casussen per aandachtsgebied:

Aandachtsgebied	#casussen
Dementie	290
GGZ	132
Jonge mantelzorger	297
NAH	149
Verstandelijke beperking	3
PTZ	121
Chronisch zieken	166
Algemeen	308

En het aantal casussen per het soort aanbod:

Activiteitenkring	23
Bordjevol	79
Doorverwijzing	2
Emotionele ondersteuning	604
Mantelzorggroep	85
Respijtzorg	240
Steun bij verlies	20
PTZ	122
Wet & regelgeving info & advies	125

stiB Hét kenniscentrum voor mantelzorg in Breda

Zorg voor elkaar Breda

Questions: Hoe combineer ik werk en mantelzorg? Met welke regels krijg ik te maken? Kan ik mijn verhaal bij iemand kwijt? Kan iemand de zorg tijdelijk overnemen? Hoe krijg ik weer rust in mijn hoofd?

Answers: Ik heb meer energie, Ik heb antwoord op mijn vragen, Ik heb meer rust in mijn hoofd, Ik heb meer tijd voor hobby's, Ik voel me niet meer alleen.

Wat biedt StIB mantelzorgers?

- lotgenotencontact
- workshops, webinars en activiteiten
- vraag en antwoord
- persoonlijke gesprekken
- zorg tijdelijk overnemen

GRATIS

Ben je mantelzorger in de gemeente Breda en wil je informatie, advies of hulp? Bel naar 076 750 32 00, mail naar info@stib-breda.nl of WhatsApp naar 06 55 01 07 78.

www.stib-breda.nl

Hieronder geven we toelichting per aandachtsgebied:

Chronisch zieken

Het team chronisch zieken richt zich op mantelzorgers die zorgen voor een naaste met een chronische ziekte, zoals COPD, Long Covid, fibromyalgie en hart- en vaatziekten.

Uit de praktijk

Alida:

‘BordjeVol heeft me lucht gegeven’

Alida is nu vijf jaar mantelzorger voor haar 79-jarige moeder.

Ongemerkt werd de zorgtaak groter en werd het zorgen voor Alida zwaarder. Ze kwam bij StiB uit en deed BordjeVol: dat brengt inzicht en helpt mantelzorgers hun zorgtaken beter te organiseren. Alida: “Het heeft me meer lucht gegeven.”

Klik hier voor het volledige verhaal

Zorgmarkt Breda

Op 2 juli nam StiB deel aan de Zorgmarkt Breda. Het doel van de zorgmarkt is ouders van kinderen met een beperking inzicht geven in welke mogelijkheden van ondersteuning er zijn. Dan kan hun kind ook mee doen in de samenleving. Tijdens de zorgmarkt hebben we een aantal ouders ontmoet die niet wisten dat zij mantelzorger zijn. We hebben hen hiervan bewust gemaakt en aangegeven dat wij er vanuit StiB voor ze zijn. Ook hebben we kennis gemaakt met organisaties en instanties die nog niet bekend waren met StiB. Een aantal is ook met hun aanbod aan www.respijtwijzerbreda.nl toegevoegd.

Uit de praktijk

Sophie (16 jaar):

‘Ik wil dat meer mensen begrijpen hoe het is om jonge mantelzorger te zijn.’

Klik hier voor het volledige verhaal

BordjeVol

Als mantelzorger heb je veel verschillende taken. De mantelzorger heeft vaak zelf niet door hoeveel en door welke taken hij of zij zich voornamelijk belast voelt. Inzicht daarin helpt om alles beter te organiseren. BordjeVol is een methode die we daarbij inzetten. De mantelzorger eindigt met een persoonlijk actieplan, waarbij we blijven ondersteunen voor zover nodig.

Jonge mantelzorgers

Het team jonge mantelzorgers richt zich op kinderen en jongeren in de leeftijd van 4-24 jaar die opgroeien in een gezin met zorg voor een ouder, broer of zus. Bijvoorbeeld doordat het gezinslid langdurig ziek is, een beperking heeft, een psychische kwetsbaarheid heeft of verslaafd is.

Jonge mantelzorgers vraagt om andere ondersteuning dan volwassen mantelzorgers. Dit blijkt uit verschillende onderzoeken en ook uit het contact met de jonge mantelzorgers zelf.

Contact warm houden

In 2021 startten we met het bellen van jonge mantelzorgers. Dit deden we omdat we contact met de doelgroep wilden houden. Activiteiten konden door het coronavirus niet door konden gaan. In 2022 zijn we hiermee doorgedaan. Vaak waren het korte gesprekjes, om te vragen hoe het met ze gaat. Het contact werd enorm gewaardeerd, door zowel de jonge mantelzorgers zelf, als door de ouders.

Social media

Er is extra aandacht besteed aan social media: Facebook, Instagram en TikTok. Het doel: nóg meer jonge mantelzorgers bereiken en meer (h)erkenning creëren. De social media kanalen voor jonge mantelzorgers hebben in 2022 een enorme groei gekend. Eén filmpje op TikTok is binnen enkele uren viral gegaan.

Bekijk hier JMZ-Magazine

JMZ Magazine

Op 1 juni 2021 is de eerste editie van het JMZ Magazine gelanceerd. Het magazine is speciaal ontwikkeld voor én door jonge mantelzorgers en is een samenwerking tussen StIB en Jongerenwerk Surplus Breda. In 2022 zijn er weer drie nieuwe edities van het JMZ Magazine uitgebracht. Iedere editie kent een ander thema dat aansluit bij de doelgroep en wat er op dat moment speelt.

Activiteiten

Vanwege de op dat moment geldende coronamaatregelen was het helaas niet mogelijk om iedere maand een activiteit te organiseren. Zodra het weer kon, hebben we alles uit de kast getrokken om de leukste activiteiten speciaal voor de jonge mantelzorgers te organiseren. Zo gingen we naar de kinderboerderij, zijn we gaan paardrijden en hebben we pannenkoeken gegeten in Halloween thema. De activiteiten trokken nieuwe jonge mantelzorgers en ook een aantal bekende gezichten. Er waren 114 aanmeldingen voor de maandelijkse activiteiten.

Route076

'Route076 – Volg de route en ontmoet de (jonge) mantelzorger' organiseerde StIB samen met Ontmoeten & Zo/ Amarant op 6 oktober 2022. Voor iedereen die meer over mantelzorg wilde weten of die zelf mantelzorger is. Door de route te volgen, kon je meer ontdekken over mantelzorg. Er was een borrelhoek om elkaar te ontmoeten, een quiz om je kennis over mantelzorg te testen. Het was mogelijk om in gesprek te gaan met verschillende (jonge) mantelzorgers. Er waren informatiestands van onder andere MEE, het Mentaal Gezondheidscentrum en een mantelzorgmakelaar. En niet te vergeten de inspiratiebus waarin je alles te weten kwam over de nieuwste technologieën in de zorg. Ook hing de ruimte vol met portretten van mantelzorgers. Op deze portretten stond een QR-code die je met je mobiele telefoon kon scannen om zo achter het verhaal van de mantelzorger te komen. Met deze portretten lieten we aan bezoekers zien dat iedereen mantelzorger kan worden.

JMZ Festival

Eind 2022 vond het JMZ Festival plaats. Het was een écht festival met een akoestisch artiestenduo, hapjes, drankjes en leuke workshops. De jonge mantelzorgers die een mantelzorgwaardering hadden aangevraagd, konden hun waardering daar ophalen. Het was een feestelijke dag waarop wij veel jonge mantelzorgers hebben ontmoet en jonge mantelzorgers elkaar.

Psychische kwetsbaarheid

Het team psychische kwetsbaarheid richt zich op de ondersteuning van mantelzorgers die zorgen voor een naaste met psychische en/of psychosociale problemen. Het jaar 2022 stond in het teken van het vervolg op het project 'Onzichtbare mantelzorg', waarin het gaat om bewustwording, (h)erkenning en ondersteuning van deze groep mantelzorgers. Het boekje Onzichtbare Mantelzorg kende een tweede druk. Ook organiseerden we een theatershow gericht op psychische kwetsbaarheid. 'Dames die Raken speelden en deelden op 23 juni in poppodium Bloos.

Uit de praktijk

Miriam Bryson:

- Ik had het genoeg om met mijn organisatie een belangrijk thema uit te lichten, namelijk psychische kwetsbaarheid. Dames die Raken hebben daar een waanzinnige voorstelling van gemaakt. Met een combinatie van eigen ervaringen en theoretische kennis, brachten zij met de kracht van kwetsbaarheid een voorstelling die raakte!

Theaterevenement De Kracht van Kwetsbaarheid

De voorstelling 'De kracht van Kwetsbaarheid' speelt zich af op het grensvlak van theater en realiteit. De scenes waren gebaseerd op eigen ervaringen. Dames die Raken namen de bezoekers mee in de wereld van psychische kwetsbaarheid en stigma en welke invloed dit heeft op je leven als mantelzorger, professional, cliënt, etc. Na de voorstelling vond er een nabespreking plaats met de aanwezige bezoekers. Ook was er de gelegenheid om elkaar te ontmoeten onder het genot van een hapje en een drankje. Podium Bloos was goed gevuld met zo'n 110 bezoekers. Het publiek bestond uit mantelzorgers, vrijwilligers, professionals en mensen met psychische kwetsbaarheid. Het evenement is door bezoekers beoordeeld met een 9.

Mantelzorggroep psychische kwetsbaarheid

Vanaf maart ging de mantelzorggroep na corona lockdowns weer van start en kwam deze maandelijks bij elkaar. Met iedere maand een ander thema. Thema's kwamen voort uit input van de mantelzorgers. Thema's die ter sprake kwamen, zijn: positieve gezondheid, inzetten van je netwerk en grenzen stellen. De mantelzorggroep bestaat gemiddeld steeds uit 6 mantelzorgers.

Uit de praktijk

Nathalie (25 jaar):

‘Mensen denken dat ze zich aanstelt’

Nathalie van Stee is GGZ-vrijwilliger bij StiB.

Ze werd gekoppeld aan Renée, die last heeft van een angststoornis. Renée vindt het vooral lastig om nieuwe contacten te maken en naar buiten te gaan.

“Ik ben bij haar ingezet om haar man en dochters te ontlasten.

Want voor hen is het best zwaar. Je wilt de ander graag beter zien worden. Je wilt helpen, maar dat lukt niet. Dat geeft een machteloos gevoel, waardoor het ook voor hen als mantelzorger psychisch zwaar is.”

[Klik hier voor het volledige verhaal](#)

Dementie - NAH

Tot eind 2021 zorgde 80% van de mantelzorgers voor iemand met dementie en 20% voor iemand met Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH). In 2022 is het 60% om 40%. Vooral mantelzorgers die zorgen voor een naaste met Parkinson weten ons steeds beter te vinden. Bij cursussen en mantelzorggroepen bespreken we met de mantelzorgers welke type zorg de meeste belasting geeft. Hier komt uit dat dit vooral de cognitieve problemen zijn, het leven met verlies, de gedragsveranderingen en de psychosociale gevolgen voor de mantelzorger en zijn omgeving.

Er is aangesloten bij het regionale netwerk hersenletsel en contacten met Parkinson-professionals zijn aangehaald. Ook het regelmatig zichtbaar aanwezig zijn bij het maandelijks Parkinson café, maakt dat mensen zich makkelijker en laagdrempeliger bij StiB aanmelden. Voor komend jaar wordt op deze groei geanticipeerd. Door bijscholingen over het ziektebeeld Parkinson sluit de ondersteuning beter aan.

De Parkinson-carroussel, het evenement dat in juni 2022 plaatsvond, heeft ervoor gezorgd dat mantelzorgers vroegtijdig in beeld kwamen. Deze mantelzorgers weten dat ze contact kunnen opnemen bij vragen of als de belasting toeneemt. En dat we ook vanuit StiB vinger aan de pols houden. We blijven ons inzetten om contact te houden met de groep mantelzorgers. Er is namelijk nog altijd vraagverlegenheid. Uit ervaring blijkt dat als we actief contact opnemen met hen, er vaak toch behoefte is aan ondersteuning. De mantelzorggroepen blijken erg effectief. Juist de (h)erkenning en het krijgen van inzicht door elkaars ervaringen is erg steunend. Mantelzorgers zijn tevreden over deze groepen en de opkomst is hoog. Deze bijeenkomsten vinden voor elke groep iedere 4 tot 6 weken plaats. Er zijn 10 groepen met 6-8 deelnemers per groep. De behoefte aan deze ondersteuning naast onze andere ondersteuning blijft erg groot.

Van VPTZ naar PTZ

VPTZ was altijd een bijzonder aandachtsgebied binnen StiB. Eén waarbinnen niet de mantelzorger, maar de zorgvrager centraal staat. Waar niet persé sprake is van een mantelzorgsituatie en dat niet gefinancierd wordt vanuit de subsidie van de gemeente Breda, maar vanuit het ministerie van VWS. Ook zijn we met PTZ actief binnen de gemeenten Baarle-Nassau en Alphen-Chaam. Allemaal nét iets anders dus.

We hebben besloten om VPTZ meer aan te laten sluiten bij StiB. We spreken voortaan van PTZ, Palliatieve Terminale Zorg, met als brancheorganisatie VPTZ Nederland. Binnen de nieuwe huisstijl van StiB / BredaMantelzorg voeren we dit door, zodat over PTZ op dezelfde manier gecommuniceerd wordt als over de andere aandachtsgebieden.

Voor PTZ is het een druk jaar geweest. Met 122 inzetten in de thuissituatie is dat een forse toename ten opzichte van het voorgaande jaar. De aanvragen variëren van korte inzetten bij oude mensen tot een intensieve vraag voor begeleiding van een kind van 11 met kanker en zijn ouders. De mooie reacties van mantelzorgers maken dat de vrijwilligers hun werk met hart en ziel blijven doen. Ook vanuit het gebied buiten gemeente Breda krijgen we fijne reacties.

'Welke kosten zijn hieraan verbonden mevrouw?' 'Doen jullie dit allemaal voor niets?' 'De vrijwilliger is al binnen een week geregeld. Hoe kan dat toch?!' 'Het is zo'n fijn mens om in huis te hebben. We hebben mooie gesprekken, maar soms zitten we ook gewoon maar stil bij elkaar. Superfijn!' Dit is een greep uit de vele mooie reacties die we met regelmaat mogen ontvangen.

Ook met de (wijk-)verpleegkundigen van de thuiszorg hebben we goede contacten. Zij zijn vooral blij met de snelheid en voortvarendheid waarmee StiB te werk gaat. Binnen de thuiszorg is de werkdruk enorm. Weten dat de meest kwetsbare cliënten snel steun krijgen van een opgeleide vrijwilliger is voor hen geruststellend. Het haalt ook bij hen de druk van de ketel.

Steun bij verlies/Mijn positieve gezondheid

Deze twee methoden zijn het afgelopen jaar regelmatig ingezet. De situaties verschillen veel van intensiteit en problematiek. Bij alle 10 nieuwe aanvragen geven de mantelzorgers na een aantal gesprekken aan dat ze weer verder kunnen. We hebben hen geholpen met het krijgen van inzicht en ze hebben weer vertrouwen in zichzelf en de toekomst.

Uit de praktijk

Francine:

- Mantelzorgen stopt wanneer degene voor wie je zorgt overlijdt. Dan begint het verwerken van het verlies. Het hoeft niet altijd om een overlijden te gaan. Wanneer iemand bijvoorbeeld in een verpleeghuis wordt opgenomen, kan dit voor de mantelzorger een groot verlies zijn. Mantelzorgers lopen soms vast in het omgaan met het verdriet en hebben behoefte aan een steuntje in de rug.

Klik hier voor het volledige verhaal

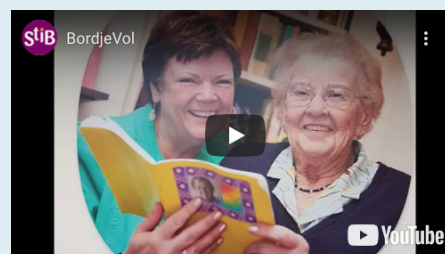
6. Corona ondersteuningsplan

De landelijke overheid stelde in 2021 geld beschikbaar aan gemeenten om kwetsbare doelgroepen extra te ondersteunen tijdens de coronapandemie. Uit Bredaas onderzoek dat in 2020 is uitgevoerd, bleek al dat mantelzorgers het extra zwaar hebben door gevolgen van de coronamaatregelen en angst voor besmetting.

Veel mantelzorgers hadden een heftig jaar achter de rug, waarbij soms minder kon worden gerekend op reguliere zorg of hulp uit het sociaal netwerk. Mantelzorgers hebben er vaker alleen voor gestaan en uit onderzoek is gebleken dat dat heeft geleid tot een hogere belasting en kortere 'volhoutijd': de rek raakte eruit. Het was cruciaal voor een spoedig herstel van de balans dat de mantelzorgers extra aandacht kregen, zodat zij er sterk uit zouden komen en krachtig door konden, zonder overbelast te raken. Hiervoor is het Corona ondersteuningsplan voor mantelzorgers gemaakt met als doel om 300 mantelzorgers (mini)coachingstrajecten te laten volgen aan de hand van de methode **BordjeVol** of **Gesprek na Diagnose**.

Meer informatie over BordjeVol

Het plan startte in de zomer van 2021. In de loop van dat jaar is al besloten dat de insteek iets veranderd moest worden, waarbij het doel om zoveel mogelijk mantelzorgers te versterken blijft staan. Het initiële verwachte aantal van 300 trajecten bleek niet realistisch en ook de tijdsspanne niet. 150 (intensievere) trajecten leek al ambitieus, maar wellicht haalbaar. Om dit te behalen is het project verlengd en liep het door in 2022.

Mantelzorgers konden zichzelf aanmelden voor een coachingstraject. Er is veel aandacht gegeven aan deze mogelijkheid in nieuwsbrieven, op social media en via video's die verspreid zijn onder zorg- en welzijnsprofessionals. Ook is vanuit StiB actief contact opgenomen met mantelzorgers om hun situatie tijdens en na de corona periode te bespreken. Daarin is afgestemd of extra ondersteuning wenselijk was. Het zorgde voor veel aandacht, mooie gesprekken en soms kregen we heftige verhalen te horen. We hebben veel mantelzorgers een luisterend oor kunnen bieden en erkenning gegeven.

De contacten worden door mantelzorgers zeer gewaardeerd, maar niet iedereen bleek direct behoefte te hebben aan een coachingstraject. Er is met 850 mantelzorgers een telefonisch gesprek gevoerd, waarbij geen coachingstraject volgde. Totaal zijn er 147 coachingstrajecten geweest. De mensen die een traject hebben afgerond, zijn tevreden met het resultaat. De trajecten vroegen over het algemeen meer tijd dan verwacht. Het waren veelal pittige situaties, waarbij meer opvolging en contactmomenten nodig bleken.

7. Kenniscentrum

Omdat de bekendheid van mantelzorg zo belangrijk is, investeren we in een breed zakelijk netwerk. Zo hebben we ons aangesloten bij Betrokken Ondernemers Breda om meer bekendheid te geven aan mantelzorg. Met onze reguliere mantelzorgondersteuning hebben we in de jaren heel veel kennis opgebouwd die we vervolgens ook graag delen met mantelzorgers, zorg- en welzijn professionals, werkgevers en vrijwilligers. We weten veel van wet- en regelgeving in relatie tot mantelzorgen. De meeste vragen betroffen de Wet langdurige zorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Opvallend is dat we minder vragen kregen over financiën en meer over wonen (o.a. mantelzorgwoningen, medehuurderschap). Deze additionele dienstverlening wordt erg op prijs gesteld door onze mantelzorgers. Mantelzorgers kunnen met al hun mantelzorgvragen terecht bij één loket.

Wij werken bij voorkeur methodisch in de ondersteuning van mantelzorgers. Uiteraard ondersteunen we mantelzorgers vanuit het uitgangspunt dat zij de regie hebben over hun eigen leven en dus ook over de ondersteuningsvraag en de mogelijke oplossing. Mantelzorgers kunnen met behulp van de methodieken 'Bordje Vol' en 'Mijn Positieve Gezondheid' meer inzicht krijgen in hun mantelzorgsituatie en de mogelijkheden om op welke manier zij zich tot deze situatie kunnen verhouden. Daarnaast delen we onze expertise met behulp van onze website, de respijtwijzer, webinars, themabijeenkomsten, podcasts, informatieboekjes en dergelijke.

8. Respijt

Respijtzorg is vervangende zorg. Tijdelijke en volledige overname van zorg, met als doel de mantelzorger een adempauze te geven. Mantelzorgers kunnen zo de batterij weer opladen en de zorg langer volhouden. Mantelzorg kan veel van een persoon vragen door de intensiteit van de zorg, de duur, de emotionele en psychische belasting en sociale eenzaamheid. Overbelasting kan daardoor ontstaan. Er staat een grote groep vrijwilligers klaar om de mantelzorgers thuis te ondersteunen. Door er voor de zorgvrager te zijn, heeft de mantelzorger even de handen vrij. Of juist om met de mantelzorger wat tijd door te brengen zodat hij/zij er even uit is of zijn verhaal kwijt kan.

Werkgroep Respijt

Om mantelzorgers tijdelijk te kunnen ontlasten heeft de gemeente Breda voor de duur van het bestuursakkoord (2018-2022) jaarlijks een extra impuls van € 100.000 begroot voor respijtzorg.

Er gebeurt in Breda al veel op het gebied van respijt. Om er nog beter voor te zorgen dat de juiste zorg op de juiste plek komt, zijn – in afstemming met het netwerk Zorg voor elkaar Breda – drie extra actielijnen geformuleerd in het actieplan Respijtzorg 2019-2022, waar het netwerk zich sterk voor maakt. StiB heeft de rol van procesbegeleiding en projectleider van de werkgroep Respijt met de actielijnen/deelprojecten:

1. Preventie en bewustwording

- Diagnose Mantelzorg
- Training Gesprek na Diagnose
- Uitbreiding met het onderwerp 'respijt' in de voorlichtingscyclus van Wonen met Gemak
- Mantelzorgtest CZ
 - Bewustwording, informatie en advies voor partners en Amphia
 - Oog voor mantelzorg binnen klantreis

2. Respijtzorg thuis op maat

- Uitbreiding Route Ont-Moet
- Begeleiding bij verhuizen
 - Mantelzorgers van Jonge mensen met Dementie

3. De juiste zorg bij intensieve zorg

- Ongeplande en crisissituaties
- Geplande logeerszorg

Diagnose Mantelzorg:

Het platform Diagnose Mantelzorg biedt antwoorden op veel gestelde vragen van mantelzorgers. Bredase professionals krijgen in de video de vraag gesteld en geven daar antwoord op. Het zijn heel diverse vragen waar mantelzorgers mee verder kunnen. En is het onvoldoende informatie, dan worden kijkers doorverwezen naar partijen die hen verder kunnen helpen. Veelal is dat StiB. Dit platform is in 2022 verder uitgebreid met nieuwe video's. De vindbaarheid van het platform en de video's is geoptimaliseerd en er zijn twee online campagnes gevoerd. Dit heeft in 2022 geleid tot 28.851 unieke kijkers die samen in totaal 1691 uur video's bekeken hebben. In 2021 betrof het 12.135 unieke kijkers die in totaal 424 uur video's bekeken hebben.

Mantelzorgtest CZ

Vanuit het netwerk is besloten om niet verder te gaan met de Mantelzorgtest in Breda. Het levert te weinig meerwaarde ten opzichte van de kosten die gemaakt moeten worden, nu de abonnementskosten fors gestegen zijn.

Bewustwording, informatie en advies voor partners en Amphia

Periodiek is er overleg tussen het sociaal en medisch domein waar StiB bij aanwezig is. De Huisartsen ZorgGroep Breda is daar ook vertegenwoordigd. Met deze groep zijn de lijnen kort. Zo zijn er begin 2022 twee middagen voor alle huisartsen en praktijkondersteuners georganiseerd. Hier mochten we de mogelijkheden van StiB, de noodzaak de mantelzorger te zien en PTZ toelichten. Daarnaast kregen alle deelnemers een informatietasje mee en kregen ze aanvullende uitleg bij de informatiestand.

Vanuit Thebe en Surplus is het Mantelzorgplein opgericht. Hierbij is StiB in een later stadium ook betrokken. Dit is een actiepunt vanuit het Respijtwerk en StiB geeft hier uitvoering aan. Een team van zorg- en welzijnsmedewerkers van Surplus, Thebe en StiB bereiden hier patiënten en hun mantelzorgers voor op ontslag uit het ziekenhuis. Bijvoorbeeld met instructie over de druppelbril of steunkousen, maar ook met voorlichting over andere ondersteuning, zoals het Wmo-budget en mogelijkheden tot het versterken/vergroten van het eigen netwerk.

Nu liggen patiënten vaak onnodig lang in het ziekenhuis omdat er geen wijkverpleging beschikbaar is. Of worden kwetsbare ouderen zonder medische behandelindicatie in het ziekenhuis opgenomen. Met het project 'samenwerken in de keten', waar het mantelzorgplein onderdeel van is, willen Surplus, Thebe en Amphia ervoor zorgen dat er een betere doorstroom in de keten komt en de samenwerking tussen de professionals van de verschillende organisaties verbetert. Met het mantelzorgplein willen we ervoor zorgen dat patiënten thuis minder professionele nazorg nodig hebben door de patiënt en hun mantelzorger(s) zelfredzaam te maken. Hierbij is ook een belangrijke rol voor welzijn en preventie weggelegd om ziekenhuisopname waar mogelijk te voorkomen. Het mantelzorgplein start kleinschalig met de oogpoli, Interne Geneeskunde en Geriatrie.

Oog voor mantelzorg binnen de klantreis

Binnen de vier kwadranten in Breda worden onder andere aanvragen voor de Wmo opgepakt. Als de vragen over individuele begeleiding of dagbesteding van de zorgvrager gaan, dan worden deze eerst opgepakt door maatschappelijk werkers. Zij kijken naar de daadwerkelijke vraag en wat helpend zou zijn. Soms is geïndiceerde zorg vanuit de Wmo inderdaad nodig en dan wordt dat ingezet. Wat nog niet optimaal wordt benut, is de mogelijkheid de mantelzorger te ondersteunen. Door die namelijk goed toe te rusten met kennis en kunde en te ondersteunen waar nodig, zorgen we voor een stabielere basis in de zorgsituatie. In het kwadrant Noordoost is dit 'oog hebben voor de mantelzorger' al verder ontwikkeld, omdat het team al langer samenwerkt en StiB daar meer betrokken is. In de tweede helft van 2022 is een begin gemaakt om die samenwerking ook in de andere drie kwadranten op te zetten. Dat ging moeizaam omdat het startende teams zijn, die zelf nog zoekend zijn en behoorlijk belast. Op het verbeteren van die samenwerking en het oog hebben voor de mantelzorger, zetten we in 2023 dus zeker weer in.

Begeleiding bij verhuizen

Als mensen op de wachtlijst staan voor een verpleeghuis is er sprake van een WLZ-indicatie. Omdat mensen (op termijn) opgenomen worden in een verpleeghuis, kan men in de tussentijd gebruik maken van zorg thuis. Dit heet 'overbruggingszorg'. Deze periode kan behoorlijk zwaar zijn voor de mantelzorger en de zorgvrager. In die tijd kan een crisissituatie ontstaan of de mantelzorger wordt langdurig (te) zwaar belast. Dit resulteert in een moeizame overgang(speriode) naar het verpleeghuis. Want mantelzorgers hebben zich niet goed kunnen voorbereiden op hun taak als mantelzorger intramuraal. In het najaar van 2021 zijn we gestart met een pilot 'Versterking Overbruggingszorg'. Deze versterking is ambulante door vrijwilligers gedaan, gecoacht door een professional van StiB, in samenwerking met het woonzorgcentrum Thebe De Ijpelaar.

De mantelzorgers, hulpvragers, professionals en vrijwilligers die meewerkten aan deze pilot zijn allen zeer positief over de resultaten. De mantelzorgers voelen zich minder belast en geholpen met dit specifieke ondersteuningstraject. Ook werden er gedurende het traject mensen aangemeld die ook graag in aanmerking kwamen voor deze vorm van ondersteuning. Het speciaal hiervoor ontwikkelde routeboek werd heel positief ontvangen. Het routeboek is een werkboek voor mantelzorgers om allerlei voorbereiding in gang te zetten voor de naderende verhuizing. Dit gaat om zaken zoals 'wat neemt de zorgvrager mee straks als deze gaat verhuizen?', maar zeker ook vragen zoals: 'wat kan ik als mantelzorger straks verwachten en wat wordt mijn rol?'

Er zijn diverse organisaties die interesse hebben om dit concept te integreren in hun organisatie. Bij Thebe is het routeboek opgenomen in het plan van aanpak op Mantelzorgondersteuning. Daarin staat een veelvoud aan acties voor de ondersteuning van mantelzorgers en medewerkers die mantelzorger zijn. De routeboeken zijn ook uitgezet bij andere zorgorganisaties, zoals Zuiderhout en Raffy-Leystroom.

Mantelzorgers voor jonge mensen met dementie

In het netwerk Respijt is gestart met een oriëntatie op de ontwikkeling van activiteiten voor mantelzorgers voor jonge mensen met dementie. In 2022 zijn er een aantal bijeenkomsten geweest specifiek voor deze doelgroep. Gedurende deze bijeenkomsten volgden de cliënten met dementie een intensief beweegprogramma onder begeleiding van een gespecialiseerde bewegagoog. Daarbij hebben vrijwilligers van Team van de Buurt Route Ont-Moet de ondersteuning verzorgd met betrekking tot locatie, versnaperingen en ondersteuning bij de activiteit. De mantelzorgers hebben deelgenomen aan gesprekken onder begeleiding van de gespecialiseerde casemanagers Dementie. Voor de verdieping op gesprekken zijn een aantal sets met vragen aangeschaft en zijn flyers ontwikkeld en verspreid.

Samen voor Respijt

Respijtzorg een volwaardige plek geven in Breda wat het verdient. Dat was een van de doelstellingen waar we dit traject mee begonnen. En mantelzorgers laten weten dat er vervangende zorg is en dat ze er niet alleen voor staan. Na vier jaar intensieve samenwerking in het netwerk rondom Respijt werd het tijd om naar buiten te treden. In oktober organiseerden we het event Samen voor Respijt. Een mooie aftrap voor de komende jaren. We hebben professionals uit 28 (!) verschillende organisaties samengebracht en zijn met een aantal thema's aan de slag gegaan.

- Respijt voor GGZ-doelgroep
- Marketing van respijtzorg
- Bureaucratie en financiering van respijtzorg
- Voorliggende opties voor dagbesteding
- Andere vormen van respijt

Daarnaast was er ook ruimte voor ontmoeting. Veel professionals hadden elkaar nog nooit ontmoet. De uitkomsten van de verschillende thema's worden meegenomen in het plan voor 2023-2027.

Respijtwijzer van StiB

De respijtwijzer van StiB is een online zoekmachine naar alle respijtvorzieningen in de regio Breda. Mantelzorgers kunnen in deze respijtwijzer op zoek naar een passende voorziening voor hun eigen zorgsituatie. De verschillende voorzieningen zijn onderverdeeld in de categorieën Logeeropvang, activiteiten buitenshuis (bijv. dagbesteding), ondersteuning thuis en vakantie. Men kan in de zoekmachine een ziektebeeld aanvinken of zoeken op een bepaalde leeftijdscategorie.

Elke maand wordt er op Social Media een voorziening uitgelicht die gepromoot wordt. Hierdoor zien mantelzorgers de verschillende opties die er zijn. Vanuit StiB worden er regelmatig werkbezoeken gebracht aan voorzieningen. Door goed op de hoogte te zijn van het respijtaanbod in de regio, kunnen we mantelzorgers goed doorverwijzen en adviseren. Met die werkbezoeken krijgen we een kijkje 'in de keuken' en bespreken we ook de punten waar zij tegen aan lopen. Deze punten nemen we weer mee in onze gesprekken met bijvoorbeeld de gemeente of het netwerk. De www.respijtwijzerbreda.nl is een initiatief van StiB. Deze staat los van de werkgroep Respijt, maar sluit wel mooi aan op de doelstellingen van de werkgroep.

9. Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn onmisbaar binnen StiB. De grootste groep (gemiddeld 235 vrijwilligers), biedt respijtzorg en neemt tijdelijk de zorgtaken van de mantelzorg over. Naast deze taken waren gemiddeld 26 vrijwilligers (waarvan 14 stagiaires) op kantoor werkzaam. StiB werkt veel samen met stagiaires en studenten. Een studie, stage of leerwerkplek als vrijwilliger bij StiB is een mooie kans om werkervaring op te doen in het werkveld. Ook biedt StiB trajecten voor re-integratie. Hier wordt regelmatig gebruik van gemaakt. Er is een samenwerking met MOOIWERK voor werving van nieuwe vrijwilligers.

Vanaf april tot december hebben we voor onze vrijwilligers elke maand een borrel georganiseerd; een laagdrempelige manier om in contact te zijn met elkaar. In april namen de vrijwilligers ook afscheid van onze directeur bestuurder Ursula van Weert. De vrijwilligers waren uitgenodigd voor een maaltijd met daarna een interactieve quiz. In september was er een Inspiratiedag, waar vrijwilligers uit diverse workshops konden kiezen, zoals bijvoorbeeld Reanimatie, Rolstoel rijden of een voorstelling van de Dames die Raken. Uiteraard was er ook gelegenheid om elkaar te ontmoeten in het spelletjescafé en tijdens de gezamenlijke maaltijd.

Het jaar is afgesloten met een vrijwilligersfeest in december in Pathé. Naar goed gebruik was er aandacht voor de jubilarissen die we hadden voor 5, 10, 15 en zelfs 30 jaar! We sloten de avond af met een indrukwekkende film.

De klankbordgroep heeft vijf vergaderingen gehad, waarbij één vergadering in het teken stond van het meedenken over de nieuwe strategische visie van StiB.

Een belangrijk hoogtepunt in 2022 was het behalen van de herkeuring van het keurmerk Goed Geregeld. Daar zijn wij trots op! Wij werken structureel aan een goed vrijwilligersbeleid en kwaliteit en betrouwbaarheid staan hierbij voorop. De vrijwilliger staat centraal en is onmisbaar voor StiB en de mantelzorg. De beoordelaar roemt in haar beoordeling het vrijwilligersbeleid van StiB en de manier van het werven en verwelkomen van nieuwe vrijwilligers. Ook de klankbordgroep die in de afgelopen 4 jaar is uitgegroeid tot een volwaardige meedenktank wordt genoemd. Ongewenst gedrag en sociale veiligheid zijn goed omschreven en er wordt op verschillende manieren aandacht aan besteed. Een aantal aanbevelingen die genoemd worden: op individueel gebied met de vrijwilliger blijven checken waar de zaken nog beter kunnen en het inzichtelijk maken van het kwaliteitsproces

10. Mantelzorgwaardering

Het project 'mantelzorgwaardering' heeft gelopen in de tweede helft van 2022. Vanaf 15 augustus tot 1 november konden mantelzorgers digitaal een waardering aanvragen via www.bredawaardeert.nl. In de maand september kon dit ook per telefoon.

Het aantal aanvragen liep na de start snel op. In september heeft BN de Stem een artikel over de waardering geplaatst en dat leidde weer tot veel nieuwe aanvragen. Alle aanvragen zijn gescreend op de criteria en of de mantelzorgsituatie al bekend was bij StiB. Bij alle nieuwe situaties namen we telefonisch contact op. Dat leidde regelmatig tot mooie gesprekken waarbij de mantelzorger zich echt gezien en erkend voelt. In de gesprekken werd gevraagd hoe het met de mantelzorger ging en werd besproken of informatie of ondersteuning wenselijk was. Zo niet dan is in ieder geval duidelijk gemaakt dat de mantelzorger er in Breda er niet alleen voor staat. Naast het ontvangen van de mantelzorgwaardering met begeleidend schrijven, krijgen de mantelzorgers periodiek een nieuwsbrief. Hierdoor blijven ze op de hoogte van allerlei informatie over mantelzorg en de activiteiten van StiB.

BREDA

Mantelzorgers laten cadeaubon liggen: 'Mensen zijn zich er niet bewust van'

Nog niet de helft van de circa 8500 mantelzorgers voor wie Breda een cadeaubon van 75 euro heeft klaarliggen, maakte daarvan de afgelopen jaren gebruik. Dat is de ervaring van het StiB, dat namens de gemeente Breda de mantelzorgwaardering uitdeelt.

Dit jaar zijn er nog maar 2000 exemplaren van de Bredase Cadeaukaart uitgegeven, sinds de start in augustus. Voor jonge mantelzorgers tot 25 jaar ligt een bon van 25 euro klaar. De actie loopt tot oktober. In september bestaat de

mogelijkheid om de pas ook per telefoongesprek aan te vragen.

„Veel mensen die langdurig en onbetaald voor een ander zorgen, zijn zich er niet van bewust dat ze mantelzorger zijn”, is de verklaring van Marije Ammerlaan, projectmanager bij de StiB. „Anderzijds zijn er ook mensen die niet weten van het bestaan van die blijf van waardering. Daarom doen we er alles aan om deze mensen te bereiken. Omdat niet iedereen even handig is met internet, is het in de maand september ook mogelijk om de pas telefonisch aan te vragen.”

In de gemeente Breda kunnen circa 55.000 inwoners zich mantelzorger noemen, is de schatting van het StiB. „Niet iedereen komt in aanmerking voor de cadeaubon”, stelt Ammerlaan. „Van die 55.000 mantelzorgers zijn er zo'n 8.500 die zeer intensief zorg verlenen. Het gaat dan om mensen die minimaal drie maanden en acht uur per week onbetaald voor iemand zorgen. Woont diegene in de gemeente Breda, dan kun je de mantelzorgwaardering aanvragen.”

– Marja Klein Obbink

Bron: BN de Stem

Ruim 8% van de aanvragen zijn gedaan door mantelzorgers die nog niet eerder bij StiB bekend zijn geweest. 7,3% van de aanvragen bevatten ook een verzoek om telefonisch contact met StiB voor informatie of ondersteuning.

Totaal zijn 3.869 waarderingen aan volwassenen uitgereikt en 448 waarderingen aan jonge mantelzorgers. Dit zijn kinderen en jongeren tussen 4 en 24 jaar die opgroeien in een gezin, waarin iemand een chronische ziekte, een psychische kwetsbaarheid of verslavingsproblemen heeft. Het is belangrijk om oog te hebben voor deze jongeren en bij ouders kenbaar te maken dat deze jonge mantelzorgers door de thuissituatie behoorlijk beïnvloed kunnen worden in hun ontwikkeling.

Week van de Mantelzorg

In de week van 10 november was het weer zo ver: De week van de Mantelzorg in Breda. Een hele week vol met waardering voor onze mantelzorgers. Allerlei activiteiten zijn er georganiseerd: van rondleidingen in een musea tot een lunch met aansluitend Herman van Veen muziek. Van een informatieve middag met een notaris tot een 'verwendag' voor de mantelzorgers in Teteringen. In deze week werd ook drie keer 'Je kunt me gerust een geheim vertellen, een hoopvolle theatervoorstelling over dementie' opgevoerd. Bijzonder was dat de Week van de Mantelzorg afgesloten werd met een schitterend concert in de Grote Kerk van Breda. Stichting Classic Night Concert organiseerde dit concert met behulp van StiB, Breda Senior en de Gemeente Breda. Een prachtige avond voor mantelzorgers en andere belangstellenden.

In totaal hebben 670 mantelzorgers een activiteit bijgewoond. Hierbij zijn de aanmeldingen van de theatervoorstelling 'Je kunt me gerust een geheim vertellen' niet meegeteld.

Activiteiten Tientjes: nostalgie middag, filmavond en lunch met Herman van Veen	67
Activiteiten jonge mantelzorgers: streetjump en paardrijden	45
Rondleiding Maczek Memorial	39
Rondleiding Stedelijk Museum	39
Verwendag Dorpsherberg Teteringen	50
Classic Night Concert	365
Informatiebijeenkomst Vraag het de notaris	55
Totaal:	670

CLASSIC NIGHT CONCERT TAKE CARE
ZATERDAG 12 NOVEMBER 2022

ANNEMARIE & THE PILGRIMS VOICES
INSTRUMENTAAL ENSEMBLE PASSIONE

GRATE Kerk
KERK OPEN 19.00 UUR
AANVANG 19.45 UUR

ANNEMARIE DE JONG
SOPRAAN
FOKKO DE BRUINE
TENOR
ROBERT CEKOV
VIOL
GERBEN SCHENK
MONDHARMONICA

GRATIS VOOR MANTELZORGERS

Gemeente Breda Breda Senior StiB

11. Klanttevredenheid

Een tevreden mantelzorgers is onze prioriteit. Een mantelzorgers die naar tevredenheid is ondersteund is een mantelzorgers die steviger in de situatie staat en zich minder belast voelt. De vele vrijwilligers zetten zich in om deze mantelzorgers te ondersteunen. Hun tevredenheid over StiB is van groot belang voor de kwaliteit van ondersteuning, hun betrokkenheid en duurzaamheid van hun inzet. Het meten van de tevredenheid is een continu proces. In 2022 zijn 82 mantelzorgers bevroegd over hun tevredenheid. Gemiddeld werd een 8,2 gegeven. Tussentijds is ook een tiental interviews gedaan met mantelzorgers over de mate van belasting voor en na een ondersteuningstraject. Bij deze mantelzorgers nam de belasting met gemiddeld 2,63 punten op een schaal van 10 af. Naast het KTO onder mantelzorgers zijn ook kwalitatieve gesprekken met vrijwilligers gevoerd. Er zijn 47 vrijwilligers geïnterviewd en zij gaven gemiddeld een 8,3 als cijfer.

Uit de praktijk

Eric:

‘Het loopt allemaal heel soepel en ik doe het ook voor mezelf. Voor mij is het ook een sociaal contact en als er een goeie klik is, is het prima.’

Eric kwam in contact met StiB omdat hij zelf behoefte had aan een maatje. StiB heeft hem aan een vrijwilliger gekoppeld. Ze zijn vrienden geworden. Eric is daardoor zelf als vrijwilliger bij StiB begonnen. Het gaat goed bij de inzet die hij nu doet.

Klik hier voor het volledige verhaal

12. Veilig Thuis & ontspoorde mantelzorg

Er is sprake van ontspoorde mantelzorg als een mantelzorger onbedoeld over de grenzen van de zorgvrager heengaat, niet de goede zorg levert, de zorgvrager verwaarloost of op een andere manier onbedoeld schade toebrengt. Dit kan komen door overbelasting, onwetendheid, onkunde of onmacht. Goede zorg slaat sluipenderwijs om in verwaarlozing, verkeerde behandeling of zelfs mishandeling.

Ontspoorde mantelzorg kan in alle leeftijdscategorieën voorkomen en in alle lagen van de bevolking. Binnen StiB zijn er twee aandachtsfunctionarissen Huiselijk Geweld/Ouderenmishandeling.

Overleg

Veilig Thuis organiseert ieder kwartaal een casuïstiekbespreking ouderenmishandeling. De aandachtsfunctionarissen vanuit StiB sluiten hierbij aan. Zij brengen casussen in en denken en adviseren ook mee in de door anderen ingebrachte casussen. Er zijn geen meldingen bij Veilig Thuis gedaan dit jaar.

(Afstudeer-)onderzoek

In de tweede helft van het jaar ging een 4e jaar studente Social Work aan de Avans Hogeschool in Breda aan de slag met het onderwerp ontspoorde mantelzorg. Haar onderzoeksvraag luidde: 'Hoe kan StiB ervoor zorgen dat ontspoorde mantelzorg gesignaleerd en gemeld wordt door de vrijwilligers van StiB?' Voor dit onderzoek zijn vrijwilligers gevraagd om een enquête in te vullen en mee te werken aan een interview. Hieruit zijn interessante bevindingen naar voren gekomen, waarna, op aanbevelen van de vrijwilligers, een protocol en signaleringskaart zijn opgesteld. Deze zijn nu onderdeel van de intakekaart voor vrijwilligers. Komend jaar wordt hier een vervolg aan gegeven.

Achter de voordeur-spel

Naar aanleiding van het onderzoek heeft StiB een spel aangeschaft om meer over geweld achter de voordeur te weten te komen en dit makkelijker bespreekbaar te kunnen maken. Hoe groter de bewustwording over signalen en handelingen in onveilige thuissituaties, hoe eerder de juiste hulp ingeschakeld kan worden. Het spel is gespeeld door middel van fictieve casussen, maar nog niet in een werkelijke casus toegepast.

13. Social return

Als uitvoerende sociaal maatschappelijke organisatie geloven wij dat ieder mens mee moet kunnen doen. Onze externe partners die onze backoffice ondersteunen en website hosten betrekken we lokaal. Daarnaast dragen we als organisatie bij aan de manier waarop mensen zingeven aan hun bestaan. Dat zingeving belangrijk is en bijdraagt aan een gezond leven is wetenschappelijke bewezen. Onze vele vrijwilligers die dagelijks namens ons actief zijn in Breda doen dat voornamelijk vanuit zingeving. Daar zijn we trots op. We willen ook dat zij zich gewaardeerd voelen en onderdeel zijn van ons als organisatie. We zijn trots dat we het keurmerk goed geregeld hebben verdiend met de wijze waarop wij met onze vrijwilligers omgaan.

Wij hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van studenten door hun een passende stage aan te bieden. Studenten van onder andere de opleidingen social work, toegepaste psychologie en maatschappelijke zorg hebben hun stage met goed gevolg afgerond of hebben hun afstudeeronderzoek gedaan bij StiB.

Financieel Jaarverslag 2022

Uitsplitsing subsidies 2022

De cijfers benoemd in deze subparagraaf zijn in bovengenoemde cijfers reeds meegenomen. Deze paragraaf betreft alleen de uitsplitsing van de financiële resultaten per subsidie.

Subsidie gemeente Breda

2022		
Opbrengsten		
Subsidie	€ 868.797	
Overige opbrengsten	€ 4.381	
		€ 873.178
Kosten		
Personeelskosten*	€ 590.314	
Huisvestings & organisatiekosten *	€ 175.579	
Kosten vrijwilligers	€ 31.117	
PR & Communicatiekosten	€ 54.135	
Financiële baten en lasten	€ 1.785	
		€ 852.930
Resultaat		€ 20.248

* Exclusief doorbelaste kosten VPTZ en andere projecten.

Mantelzorgwaardering

2022		
Opbrengsten		
Subsidie Mantelzorgwaardering	€ 90.383	
Subsidie Mantelzorgwaardering, Breda cadeaukaarten	€ 300.000	
Overschot Mantelzorgwaardering, Breda cadeaukaarten	€ 0	
		€ 390.383
Kosten		
Salariskosten en Organisatiekosten	€ 94.280	
Projectkosten Mantelzorgwaardering	€ 3.674	
Bonnen project Mantelzorgwaardering	€ 306.270	
		€ 404.224
Resultaat		- € 13.841

Resultaat Respijt

2022		
Opbrengsten		
Subsidie	€ 45.750	
Kosten		
Doorbelaste uren	€ 29.162	
Doorbelaste Facturen	€ 16.588	
		€ 45.750
Resultaat		€ 0

Resultaat Corona Ondersteuningsplan

2022		
Opbrengsten		
Subsidie	€ 35.753	
Kosten		
Salariskosten Corona ondersteuningsplan	€ 33.598	
Projectkosten Corona ondersteuningsplan	€ 3.829	
		€ 37.427
Resultaat		- € 1.674

Resultaat Preventieakkoord

2022		
Opbrengsten		
Subsidie	€ 173	
Kosten		
Projectkosten Preventieakkoord	€ 173	
		€ 173
Resultaat		€ 0

Resultaat VPTZ

2022		
Opbrengsten		
Subsidie	€ 279.534	
Kosten		
Salariskosten VPTZ	€ 152.129	
VPTZ Trainingskosten	€ 2.928	
Vrijwilligerskosten	€ 9.064	
Bijdrage organisatiekosten en vrijwilligerskosten	€ 57.270	
		€ 221.391
Resultaat		€ 58.143

De toerekening van VPTZ is 20% van de organisatiekosten, en de directe vrijwilligerskosten.